

Schmallenbergvirus hos nötkreatur

Vid kalvningar under vintern och våren bör djurägare och veterinärer vara extra uppmärksamma på missbildningar samt svag- och dödfödda kalvar. Det kan vara följden av infektion med schmallenbergvirus i de besättningar som utsatts för virus under sensommar och höst förra året.

Hos vuxna kor är symtomen övergående, med feber, nedsatt foderlust och minskad mjölkproduktion. Det finns ingen behandling mot sjukdomen. Om dräktiga djur smittas under första tredjedelen av dräktigheten kan detta leda till att fostren får missbildningar, föds döda eller dör strax efter födseln. Typiska missbildningar är böjda leder, vriden nacke, vattenskalle och andra hjärnskador.

Störst smittrisk under sensommar och höst

Schmallenbergviruset sprids via svidknott till idisslare (kor, får, getter och bison). Med undantag för spridning från mor till foster verkar djur inte kunna smitta varandra och det finns inga rapporter om smitta till människa.

Antalet svidknott som bär på viruset kommer att vara högst under sensommar och höst då också flest djur smittas av viruset. Detta sammanfaller med den period där många djur är tidigt dräktiga. Vi har därmed en virussmitta hos vuxna nötkreatur under sensommaren och hösten och missbildad avkomma kan födas fyra till sex månader senare om moderdjuret infekteras under första tredjedelen av dräktigheten.

Hur kan man förbereda sig inför kalvning?

Om kalvar föds med missbildningar kan det medföra förlossningssvårigheter varför man ska vara beredd på att veterinär kan behöva tillkallas. En del missbildade kalvar kommer att födas levande och om missbildningen är allvarlig bör kalven avlivas omgående. Missbildade kalvar ska rapporteras (se separat faktaruta) samt anmälas till SVA eller Jordbruksverket genom veterinär.

Svag- och dödfödda kalvar kan bero på många olika orsaker, låt gärna obducera dessa för att kunna få reda på orsaken. Jordbruksverket står för kostnaden för obduktionen genom det statliga obduktionsanslaget samt betalar för den extra virusdiagnostiken för schmallenbergvirus. Dock betalar djurägaren en självrisk för obduktionen. För besättningar anslutna till Nöthälsovården är obduktioner kostnadsfria. Kontakta din veterinär för mer information om detta.

Vad kan man göra för att förhindra smitta?

Inget vaccin finns idag tillgängligt på marknaden men flera är under utveckling. Knottutrotning i miljön är inte möjligt. Behandling av djuren med insektsdödande medel går att genomföra men vi vet inte hur effektivt detta är.

Sannolikt innebär genomgången sjukdom långt skydd mot ny smitta. Skadade foster blir under kommande år färre allteftersom djuren blir immuna. I ett läge med ständigt närvarande smitta kommer de flesta ungdjur att bli immuna innan de blir könsmogna. Det är svårt att säga att det kommer att bli så i Sverige men det är ett möjligt framtida scenario. I Sverige är det knottfri säsong ungefär från november till april. Då kan inte djur infekteras med schmallenbergvirus.

Schmallenbergvirus är sedan 3 januari 2013 inte längre en anmälningspliktig sjukdom. Det betyder att veterinärer inte behöver anmäla varje nytt fall av sjukdomen till Jordbruksverket. Däremot är det fortfarande viktigt att rapportera enligt nedan så myndigheterna kan sammanställa virusets

verkningar i svenska besättningar samt att anmäla missbildade kalvar genom veterinär tills annat anges av myndigheterna.

Inrapportering

Det är mycket viktigt alla missbildade kalvar rapporteras för att få en bild av hur läget utvecklas i landet.

Om det föds en missbildad kalv i din besättning var därför noga med att rapportera den som missbildad (Användningskod 03) och inte som dödfödd (Användningskod 06) vid rapportering till Kokontroll/ Härstammingskontroll/KAP. Då en kalv rapporteras som missbildad skickas ett formulär ut per post där du ombeds fylla i på vilket sätt kalven var missbildad.

Håll också utkik på Svenska Djurhälsovårdens och SVA:s hemsida efter enkät om årets kalvningsresultat.

Erica Chenais, SVA
Ylva Persson, SVA och Växa Sverige
Kristina Mieziowska, Jordbruksverket
Lena Stengärde, Svenska Djurhälsovården
Anna Ohlson, Växa Sverige
Erica Lindberg och My Sahlman, LRF

Läs mer:

<http://www.sva.se/schmallenbergvirus>

<http://www.jordbruksverket.se/schmallenbergvirus>

<http://www.lrf.se/>

www.svdhv.se

<http://www.vxa.se/>